

Det er altid oplagt at tale om gamle dage med børnene. Sådanne samtaler kan være med til at give børnene en forståelse for at de vilkår de selv lever under, ikke er naturskabte, men at børnene i høj grad er produkter af den historiske tid som de er lever i. Det kan imidlertid være svært at finde tekster som er så enkle at børnene er i stand til at læse dem. Men nu er der fem små bøger som beskæftiger sig med nogle af de temaer som man kan tage fat på lige fra skolestarten. Alle temaerne er set ud fra en barnesynsvinkel: Arbejde i byen og på landet, årets gang, folkeskolen, historiske transportmidler, børnearbejde, børns leg og brud på hverdagens trummerum.

I alle tilfælde vil det være oplagt at lave sammenligninger:

Årets gang:

Hvad legede børn i gamle dage, hvad leger børnene selv (forskelle og ligheder)? Hvilke andre lege legede børnene i gamle dage?

Henne i skolen:

Hvordan var skolen iflg. bogen i gamle dage, hvordan er børnenes egen skole (forskelle og ligheder)? Hvilke andre oplysninger kan børnene finde om skolen i gamle dage?

Musikken spiller:

Hvordan tilbragte man iflg. bogen sin fritid i gamle dage, hvad laver børnene og deres familier selv i fritiden (forskelle og ligheder)? Hvilke andre fritidsaktiviteter fandtes der mon i gamle dage?

Ud at køre:

Hvilke transportmidler fandtes der iflg. bogen i gamle dage, hvilke findes i dag (forskelle og ligheder)? Hvilke gamle transportmidler er ikke nævnt i bogen?

Arbejdet lægger op til en undersøgende læsning, og det er oplagt at børnene skriver og illustrerer det de finder ud af, således at klassen får noget fælles læsestof.

Pigerne i byen

Inden børnene læser bogen, slår alle op på side 2-3 i bogen. Her er en gengivelse af Peter Hansens maleri *Legende Børn, Enghave Plads* fra 1907-1908. Børnene undersøger billedet, fx ud fra følgende spørgsmål:

- Hvad forestiller billedet?
- Hvor mange børn er der på billedet?
- Hvorfor mon kun der er piger på billedet?
- Hvad laver pigerne?
- Hvornår tror I billedet er fra?

Herefter fortæller læreren at klassen skal i gang med at læse bogen, og at den handler om nogle af pigerne på maleriet, og hvad deres forældre laver. Klassen kan tale om at hvilken slags arbejde man mon kunne have i gamle dage når man boede inde i byen.

Klassen læser bogen, og læreren kan i lærerhæftet *Læs og Skriv med Danskfidusen* hente inspiration til hvordan læseundervisningen kan tilrettelægges.

Når bogen er læst, skriver læreren sammen med børnene på en flip-over hvilke typer arbejde der beskrives i bogen, hvilke af erhvervene der stadig findes, og hvordan de udføres i dag. Det er selvfølgelig også interessant at tale om hvilke af erhvervene der er forsvundet, og hvad årsagen kan være til det.

Som en opfølgning på bogen kan børnene arbejde videre på en af følgende måder:

1. Hvad laver børnenes egne forældre? Hvad hedder deres erhverv, hvor arbejder de henne, og hvad går arbejdet ud på? Er det en slags arbejde der altid har eksisteret, eller er det en type arbejde som er nyere dato?

Når børnene har undersøgt dette, skriver de en lille tekst om deres forældres arbejde. Måske er det muligt at finde illustrationer der passer til, ellers kan de tegne en situation fra forældrenes arbejde.

Børnenes tekster og illustrationer læses igennem af læreren og korrigeres så der ikke er nogle formelle fejl. Herefter samles tekster og illustrationer i en lille bog (man kan evt. lave en kæmpebog ved at opfotografere siderne). Børnene læser deres egen tekst op for hinanden, og de kan stille uddybende eller opklarende spørgsmål til hinanden. Hvis der er lavet en kæmpebog, kan den naturligvis bruges til læseundervisningen, sådan som det fx er beskrevet i afsnittet om LTG i *Læs og Skriv med Danskfidusen*.

2. *Pigerne i byen* handler, som det fremgår af titlen, om livet i storbyen omkring forrige århundredskifte. Men hvordan mon det var på landet? Hvilke erhverv fandtes der? Børnene opstiller sammen en række spørgsmål om dette. Læreren kan selvfølgelig supplere spørgsmålene. Herefter går børnene på biblioteket og finder alle de oplysninger de kan om emnet. Måske er der også nogle børn som har familie på landet som kan fortælle om gamle dage på landet.

Når børnene har samlet informationer sammen, laver de hver især en lille tekst som de illustrerer enten med egne tegninger eller kopier af billeder. Læreren korrigerer teksterne inden de kopieres og samles i en lille bog (jf. ovenfor).